האם יש מקום להגביל את חופש הביטוי וחופש ההתמודדות בבחירות של גורמים כהניסטיים - גזעניים ואנטי דמוקרטיים - בבדי להגן על הדמוקרטיה?

תוכן המהלך הלימודי

עמ' 2-3 -חלק ראשון

של מי המצע הזה ? מה הם עיקרי האידיאולוגיה הכהניסטית ?

עמ' 4-7 - חלק שני

האם יש להגביל את חופש הביטוי של בן גביר ומפלגתו בתקשורת/ האם יש להזמין את בן גביר וחברי מפלגתו לבתי הספר?

מוצע לדון בשאלות אלו באחת משתי החלופות הבאות :

א.על בסיס בחינת עמדותיהם של בן גביר ומפלגתו המוצגות בעמ' 4-5

ב. בהתבסס על ציטוטים נבחרים של העמדות השונות של השופטים הלקוחים מבג"ץ כהנא נגד רשות השידור (עמ' 6-7) (הפסיקה המלאה כאן)

עמ' 8 -חלק שלישי

יהדות וכהניזם (קטע של 3 ד' מתוכנית "זהו זה")

קטעים מהמאמר של אילנה המרמן

עמ' -9- הנחיות למורים

עמ' 10-13 – נספחים (1.תיאור ההתרחשויות בכנסת ובמשפט סביב עלייתו של מאיר כהנא ומפלגת כך

2.הטיעונים החוקיים והמשפטיים בבג"ץ כהנא נגד רשות השידור והפסיקה (מתאים לשיעורי אזרחות) 3.טבלת עזר למורה של תמצות הטיעונים בעד ונגד הגבלת חופש הביטוי של עמדות גזעניות ואנטי דמוקרטיות 4.קישורים למאמרים בעקבות ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך

מקבץ הסרטונים המשולבים במהלך הלימודי

סרטון המתאר את קורות מפלגתו של כהנא - כאן ,מתוך מחזקים (פייסבוק)

סרטון המתאר את הקשרים בין הגורמים הכהניסטיים -כאן , מתוך מחזקים (פייסבוק)

(הסרטונים הנ"ל שלא דרך הפייסבוק נמצאים באתר של מחזקים תחת הקטגוריה של קמפיינים: מוציאים את להבה מחוץ לחוק)

דבריו בן גביר באזכרה לרב כהנא (לפני חמש שנים)- כאן

לקיחת הסמל מהרכב של רבין - כאן

איתמר בן גביר ובית המקדש השלישי - כאן באתרים הקדושים למוסלמים בהר הבית)

מספר 2 ברשימת בן גביר על גירוש מהארץ של מי שאינו נאמן למדינה - כאן

מהצד השני עם גיא זוהר: האם בן גביר התמתן? מההתחלה עד 3.08 ד' ראו כאן

מתוך " זהו זה " בדקות 5.10-7.58 . התוכנית כאן

תיאור ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך והעלאת סוגיית הזמנתו כאן

המהלך החינוכי נכתב ועובד ע"י אביטל ספיבק

חלק ראשון -של מי המצע הזה ?

	הצעת כהנא	חקיקה נאצית
א.הפרדה בחופי רחצה, בריכות שחיה ומקומות קייט	יוקמו חופי ים נפרדים ליהודים וללא יהודים, ללא הבדל באיכותם.בן עם הנמצא בחוף המיועד לבן העם השני , יהיה צפוי למאסר של חצי שנה.	א.אסור ליהודים להיכנס לבריכות שחיה ציבוריות(8/35 הוראות של רשויות מקומיות שונות) ב.במקומות קייט ומרפא יש להפריד בין יהודים ללא יהודים.לשם כך יש לאחסן יהודים בבתי מלון ופנסיונים נפרדים.(שר הפנים של הרייך 23/7/37
ב. מעמד	מעמד לא יהודים: א.ללא שום זכות לאומית וללא שום חלק בהליכים פוליטיים במדינת ישראל.לא יהודילא יוכל להתמנות לכל תפקיד של שררה ולא יוכל להצביע בבחירות לכנסתאו לכל גוף ציבורי או ממלכתי וציבורי אחר. ב.יקבל על עצמו חובות , מיסים ועבדות. אם לא יסכים לעבדות ולמיסים –יגורש בכח.	מעמד היהודים:יהודים אינם יכולים להיות אזרחי הרייך. אין להם זכות הצבעה פוליטית ואין הם יכולים לשאת בתפקיד ציבורי.(14/11/35הוראה ראשונה המסתמכת על חוק האזרחות)
ג.הגבלת מגורים	לא יהודי לא יגור בתחומי שטח השיפוט של העיר ירושלים	דירות בברלין ובמינכן שהושכרו ליהודים לא תושכרנה מחדש ליהודים ללא אישור מיוחד.(הוראת שר העבודה של הרייך 8/3/1939)
ד.איסור על נישואי תערובת	אסור ליהודים וליהודיות אזרחי המדינה ותושביה להינשא ללא יהודים, בין בארץ ובין בחו"ל. נישואי תערובת שכאלה לא יוכרו כלל כנישואין.	נישואים בין אזרחי המדינה בעלי דם גרמני או דם קרוב לו הם אסורים.נישואים שנערכו בניגוד לחוק הם בטלים גם אם נערכו בחו"ל(סעיף 1 לחוק הגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמנימיום 15/3/35)
ה.יחסים מחוץ לנישואין	א.אסור ליהודים וליהודיות אזרחי המדינה לקים יחסי אישות מלאים או חלקיים מכל סוג שהוא עם לא יהודיסוזאת גם שלא במסגרת נישואין.העובר על סעיף זה דינו מאסר של שנתיים ב.לא יהודי המקים יחסי ישות עם זונה יהודיה או עם זכר יהודי, דינו מאסר של חמישים שנה.זונה יהודיה או זכר יהודי , המקימים יחסים עם זכר לא יהודי , דינם מאסר של חמש שנים.	א יחסים מחוץ לנישואין בין יהודים לבין נתיני המדינה בעלי דם גרמני או בעלי דם קרוב לו –אסורים(סעיף 2 לחוק הגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני) ב.יהודים אינם רשאים להעסיק במשק ביתם נתינות מדינה בעלות דם גרמני או העלות דם קרוב לו , שהן למטה מגיל ארבעים וחמש.(סעיף 3 לחוק הגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני)
ו.הפרדת תלמידים	כל מוסדות החינוך בארץ ישראל יהיו נפרדים ליהודים וללא יהודים.	חל איסור על תלמידים יהודיים ללמד בבתי ספר גרמניים. מותר להם ללמד אך ורק בבתי ספר יהודיים(הוראת שר החינוך הנאצי 15/11/38)

1.מה הרגשתם.ן לאחר קריאת ההשוואה ?
2.מהו הרעיון בבסיס סעיפי המצע של כהנא?

קווים אדומים

מה הם הרעיונות הנוספים באידיאולוגיה של כהנא ?

כשהרב כהנא הושבע לכנסת הוא הוסיף אחרי הנוסח המקובל את הפסוק "וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד" (תהלים, קיט). הוא הודה, בתשובה לבית המשפט העליון, שהתכוון באמירת הפסוק לכך שחוקי התורה יגברו בשבילו על חוקי המדינה.
בספר האחרון שכתב, 'אור הרעיון', קובע כהנא כי הדמוקרטיה היא תפיסה זרה, לא-יהודית, וש"אין התורה סובלת שטות זו".
על פי כהנא לממשלה חילונית כלל אין סמכות, מפני ש"החובה לכבד ולציית לממשלה הטבעית תלויה במדה שאותה ממשלה מכבדת ומצייתת לתורה". באותו ספר קובע כהנא כי "אסור להעמיד מלך או ממשלה של אנשים שאינם יראי שמים", ושרצון הרוב כלל אינו שיקול מפני ש"אין שום סמכות לשום חוק והחלטה וגזירה של ממשלת רשעים שנוגדת את התורה, ומצוה לסרב להם, ואיסור גמור הוא לקבל את החלטת הרוב הרע".
כהנא דמיין מדינת הלכה, שרק היא לדעתו מדינה יהודית באמת. באותה מדינה ישלוט שליט יחיד, דיקטטורי. כפי שהוא כותב באותו ספר: "יש צורך במשטר של אדם אחד, דַבָּר אחד, נשיא, ולא האנדרולומוסיה של עשרות ומאות נציגים ומפלגות".
לא רק ממשלה שאינה מצייתת לתורה אינה לגיטימית, אלא גם אזרחים שאינם מצייתים: "כל אדם שאינו עושה מעשה עַמְּךָ, שאינו מציית לתורה, איבד את זכותו ומעמדו". בדיקטטורה הכהניסטית זכויותיהם ומעמדם של חילונים יהיו פחותים מאלו של שומרי מצוות.
כאן גם נכנסת שנאת השמאל. ההתקפה של בן גביר על כסיף היא המשכה של מסורת כהניסטית ארוכה. בספר 'האתגר' קובע כהנא שיש "לבודד את השמאל המופרע ואת הפסאודו-אינטלקטואליזם, אשר שנאתם לדת משקפת את פנימיותם המבחילה." ב'אור הרעיון' הוא כותב כי מקימי המדינה, שהיו, לא עלינו, שמאלנים, היו "רשעים... ולעולם ישלמו על פשעיהם הזדוניים".(ד"ר אורן פרסיקו, בן גביריזם אינו כהניזם לייט)
"אוי לזייפנים ולמסלפים את תורת ה' שבחבקם את התרבות הזרה בורחים מהמושג של ישראל כעם נבחר, וסוגדים הם לאליל השוויון."(וויקיציטוט)
"המערב הליברלי דוגל בסובלנות ובמחויבות לכבד את כלל הדעות ללא קשר למידת צדקנותן או פסילותן, בעוד שהיהדות דורשת מהיהודי לבחור בדרך הישר ולהתנער מרוע. ההומוסקסואל, הפרוצה, הנרקומן והרופא המבצע הפלות אינם זכאים לחיות את חייהם כפי שהם רואים לנכון, שכן היהדות אינה תואר או רישיון, אלא מחויבות."(וויקיציטוט)

"אין מדה יותר מעולה וצודקת ממידת הנקמה" כתב כהנא בספרו 'אור הרעיון'. ולמה? פשוט: "גדולה נקמה כי היא מחייה את ה'" ....מטרת מדינת ישראל היא נקמה בגויים, ו"מי שמרפה מנקמה באויבי ישראל, למעשה מוותר על נקמת הקב"ה". והרי זו הסיבה שברוך גולדשטיין הוא אחד הקדושים בפנתאון הכהניסטי. מי הרג יותר לא-יהודים מאשר אותו תושב קרית-ארבע שטבח במתפללים מוסלמים במערת המכפלה, רצח 29 מהם ופצע מעל מאה? היש דוגמא טובה יותר לנקמה יהודית עיוורת, מדממת, מטורפת בזמננו? כעת היזכרו בתמונת גולדשטיין שהיתה תלויה להתפאר עד לפני שנתיים בסלונו של חה"כ בן גביר. בתמונה, מעל לדיוקן הרוצח, התנוסס הפסוק "תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר, כה), המסיים את דברי השבח של האל לקנאי המקראי הארכיטיפי, פנחס. בן גביר לא תלה את התמונה מפני שהוא מעריך רופאים או מחבב את עינייו היפות של גולדשטיין. הפסוק אומר הכל: האדרת מעשה הנקמה, קילוס והילול הטבח במערת המכפלה.(ד"ר אורן פרסיקו, בן גביריזם אינו כהניזם לייט)

1.האם לדעתכם.ן יש מקום לקווים אדומים - הגבלת חופש הביטוי (באמצעי התקשורת ,במוסדות חינוך) של עמדות כהניסטיות? הסבירו
2. האם לדעתכם.ן יש מקום לקווים אדומים -הגבלת החופש להתמודד בבחירות של רשימות שמצען כהניסטי ? הסבירו
3. צפו בסירטון כאן המתאר את קורות מפלגתו של כהנא . מה היה יחסה של הכנסת והתקשורת למאיר כהנא ? (ניתן להתבסס גם על נספח 2)
4. למה הכוונה במשפט הנאמר בסירטון :" כהנא מת אבל הרוח שלו עדיין חיה"?

חלק שני -האם יש מקום לדמוקרטיה מתגוננת לנוכח עליית קולות כהניסטיים ?

דמוקרטיה מתגוננת היא גישה שעל פיה יש מקום גם בדמוקרטיה להגביל את חופש הביטוי או חופש ההתמודדות בבחירות של קבוצות שבהתבטאויותיהן ובמעשיהן משתמשות בכלים הדמוקרטיים אך הן פוגעות בערכים מהותיים של הדמוקרטיה ובכך הן עלולות להרוס אותה .

לנוכח ההשתלבות של בן גביר ומפלגת "עוצמה יהודית" בכנסת ואולי אף בעתיד בממשלה

עולות השאלות הבאות:

1.האם יש מקום להגביל את חופש הביטוי בתיקשורת וחופש ההתמודדות בבחירות של בן גביר ומפלגתו ?

2. האם יש מקום להזמין את בן גביר או חברי מפלגתו לבתי הספר במסגרת פאנלים שלפני בחירות?

ניתן לצפות בתיאור ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך והעלאת סוגיית הזמנתו כאן

בכדי לענות על השאלות הנ"ל אתם מוזמנים לחקור את שורשיו האידיאולוגיים של בן גביר ושל מפלגתו ואת עמדותיהם בהווה על פי המקורות שבהמשך

דבריו בן גביר באזכרה לרב כהנא (לפני חמש שנים)- כאן

מתוך 12N,אמיר אלון 8/12/21 כאן

איתמר בן גביר: לא אוריד את התמונה של ברוך גולדשטיין מסלון הבית

15 בפברואר 2019

בן גביר לבנט: מוריד את התמונה של ברוך גולדשטיין

לאחר שנפתלי בנט טען כי לא יכלול ברשימתו אדם שתולה בביתו תמונה של רוצח, בן גביר מגיב ומוריד את התמונה של ברוך גולדשטיין. "גורל עם ישראל על כף המאזניים"

15/01/20

קווים אדומים

לקיחת הסמל מהרכב של רבין - כאן

איתמר בן גביר ובית המקדש השלישי - כאן (להסביר מה המשמעות על פי השב"כ של פגיעה באתרים הקדושים למוסלמים בהר הבית)

הקשר של בו גביר ללהב"ה (מחזקים)-כאן

מספר 2 ברשימת בן גביר על גירוש מהארץ של מי שאינו נאמן למדינה - כאן

בן גביר: הקו האדום שלי הוא נישואי להט"ב

המדינה יהודית הנישואים צריכים להיות כדת משה וישראל. אני לא אתחיל להתיר כאן נישואי להט"ב בחוק או פונדקאות להט"ב

ערוץ 7

ערוץ 7 / י"א באלול תשפ"ב, 7.09.22, 15:31

פעיל הימין איתמר בן גביר מפגין מול גן מאיר (צילום: עופר עמרם)

בן גביר ב-2016 בהתייחס ללהט"ב: "אין להם מקום לא בירושלים ובכלל לא במדינת ישראל", והסיבה: "צריך שיהיה צביון יהודי".(אורן פרסיקו)
אני חושב שההומואים והלסביות הם אחים שלי, אני פועל גם בשבילם. אני בן חושב שנכון להפגין נגד המצעד מצד שני אני לא שם, אני לא רוצה שיעמוד לידי מישהו עם שלט שלא מייצג אותי, בעבר היו שלטים שלא היו מקובלים עלי." (כיפה 2/6/22)

עד 2015 הוגשו נגד בן גביר 53 כתבי אישום, מהם הורשע בשמונה בהם בעבירות התפרעות, השחתת מקרקעין, הפרעה לשוטר, החזקת חומר תעמולה לטובת ארגוני טרור והסתה לגזענות ותמיכה בארגון טרור.

בן גביר לא גויס לצה"ל ולדבריו, הצבא סירב לגייסו בשל עברו בתנועת "כך".

מהצד השני עם גיא זוהר: האם בן גביר התמתן? מההתחלה עד 3.08 ד' ראו כאן

לפני שבע שנים, בראיון לחנוך דאום, אמר בן גביר כי ההבדל בינו לבין כהנא "הוא לא בדעות, הוא לא במידות, השינוי הוא אולי בסגנון, הסגנון הוא קצת אחר".

לפני חמש שנים, באזכרה לרב כהנא, נשא בן גביר דברים וקבע כי "כל מילה ומילה" של כהנא "היא אקטואלית, היא מחודדת, היא מכוונת למציאות שיש היום".

לפני שלוש שנים הוא התראיין באולפן ynet וטען ש"ההבדל הגדול" בינו לבין כהנא "הוא שלנו פותחים מיקרופון".(פרסיקו)

השופט א. ברק טען לגבי ההכרעה אם יש להגביל חופש ביטוי לעמדות גזעניות את הטיעון הבא : "הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)

האם לדעתכם.ן כיום "יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה"? בחנו שאלה זאת גם לנוכח תיאור ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך כאן . מה עמדתכם.ן לגבי הקריאות "שישרף לכם הכפר" שנשמעו בבי"ס בליך ?

קווים אדומים

לאחר בחינת של שורשיו האידיאולוגיים של בן גביר ומפלגתו ושל עמדותיהם בהווה אנחנו חוזרים לשתי השאלות:

1.האם יש מקום להגביל את חופש הביטוי בתיקשורת וחופש ההתמודדות בבחירות של בן גביר ומפלגתו ?

2. האם יש מקום להזמין את בן גביר או חברי מפלגתו לבתי הספר במסגרת פאנלים שלפני בחירות?

השאלה הראשונה שלמעלה עלתה גם ביחס לכהנא בשנת 1984 כאשר רשות השידור החליטה לא לתת במה לדבריו ומעשיו אלא במקרים בעלי אופי חדשותי מובהק . כהנא עתר לבג"ץ בטענה שרשות השידור פוגעת בזכות שלו לחופש הביטוי .

בהמשך מוצגים ציטוטים של העמדות השונות שהעלו השופטים בבג"ץ .

אתם.ן מוזמנים לקרא את הציטוטים ולגבש את עמדתכם.ן לגבי שתי השאלות המוצגות למעלה תוך סימון הציטוטים שניראים בעיניכם.ן משמעותיים (הציטוטים במסגרת הכחולה מבטאים את עמדת "הדמוקרטיה המתמודדת" השוללת את ההגבלות על חופש הביטוי והציטוטים במסגרת הכתומה מבטאים את עמדת "הדמוקרטיה המתגוננת")

3.השופט ברק טוען : "הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)

האם לדעתכם.ן כיום "יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה"? בחנו שאלה זאת גם לנוכח תיאור ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך כאן. מה עמדתכם.ן לגבי הקריאות "שישרף לכם הכפר" שנשמעו בבי"ס בליך ?

1. "בלא חופש הביטוי, הדמוקרטיה מאבדת את נשמתה. ....(א.ברק סעיף 16)

2."הרצון לחשוף את האמת- יש להבטיח את חופש הביטוי כדי לאפשר להשקפות ולרעיונות שונים ומגוונים להתחרות אלו באלו. מתחרות זו – ולא מהכתבה שלטונית של "אמת" אחת ויחידה – תצוף ותעלה האמת, שכן סופה של האמת לנצח במאבק הרעיוני.... הדרך להתמודד עם השקר אינה בהשתקתו אלא בהסברה ובחינוך....מתוך התמודדות עם השקר שבגזענות על הבמה החופשית של דעות ורעיונות תוקע הגזענות בכל כיעורה, ושוויון האדם וכבודו יוגברו ויחוזקו. ...."

3"חופש הביטוי אינו רק החופש לבטא או לשמוע דברים המקובלים על הכול. חופש הביטוי הוא גם החופש לבטא דעות מסוכנות, מרגיזות וסוטות, אשר הציבור סולד מהן ושונא אותן ...חופש הביטוי וחופש ההפגנה אין משמעותם רק החופש לבטא דברים הערבים לאוזן. חופש התהלוכה איננו רק החופש של ילדים וזרי פרחים בידיהם לצעוד ברחובה של עיר, אלא זה חופש הצעידה של אנשים, אשר דעותיהם אינן מקובלות, ועצם הצעידה מרגיזה ומעוררת כעס..."(א.ברק ,סעיף 19)

4."לחופש הביטוי תרומה ליציבות החברתית....בזכותו של חופש הביטוי מוצא הלחץ החברתי את ביטויו במשא, ולא במעש. הקיטור החברתי מוצא ביטויו במסלול השקט של הביטוי, ולא במסלול האלים של המעשים.
החברה, שלעתים שוקטת היא על השמרים ואינה צופה את פני הרעה המתפרצת מהמסתור, מכינה עצמה לקראת הבאות, בהיותה מודעת לסכנות שחופש הביטוי חושפן בגלוי.(א.ברק סעיף 17)

5.המשטר הדמוקרטי מבוסס על סובלנות . זו סובלנות למעשי הזולת ולדעותיו. זו סובלנות גם כלפי חוסר הסובלנות."(א.ברק סעיף 17)

6."לא ניתן לבודד באופן ברור את הדיבור הגזעני מכלל הדיבור ותוצאתה של הגישה תהיה, בסופו של דבר, הסמכתו של השלטון לנגוס בצורה רחבה ופתוחה בעקרון חופש הביטוי."(א. ברק סעיף 20)

קווים אדומים

7. "מאז אותו ציון דרך(בג"ץ "קול העם") מקובלת אצלנו ההלכה שנקבעה בו, לפיה חופש הביטוי מוגבל במדינתנו, מקום שקיימת ודאות קרובה, כי בעקבות הביטוי יבואו מעשים שיפגעו באופן ממשי בסדר החברתי או בשלום הציבור או באושיות הדמוקרטיה. (א.ברק סעיף 30)...

8.השימוש באמצעי החמור של פגיעה בחופש הביטוי חייב להתאים עצמו לגודל הסכנה, תוך התחשבות בסיכויי התרחשותה....לעניין זה יש להתחשב, כמובן, בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.
הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)

9. "ניתן לומר, כי במתן חופש לביטוי הגזעני של מפלגה פוליטית ניתן הכשר למפלגה עצמה. גישה זו אינה מקובלת עלי. במתן חופש לביטוי הגזעני אין החברה הדמוקרטית בכלל, ובית המשפט בפרט, נותנים הכשר לביטוי הגזעני, ואין הם מטביעים בו את חותם הלגיטימיות."(הבחנה בין אי תמיכה בתוכן הביטוי לבין תמיכה בחופש הביטוי שלו)

1."הביטוי החריג בענייננו עשוי לפגוע בכבודה של קבוצת אנשים במדינתנו וברגשות האדם שבה. הוא עשוי לחתור תחת הסדר החברתי, הסובלנות החברתית ושלום הציבור. יש בו סתירה למהותה ולאושיותיה של מדינה דמוקרטית, ולעקרון השוויון בין בני אדם החל בה.(א. ברק סעיף 26)

2."חופש הביטוי בא להגן על הדמוקרטיה, אך לעתים אין מנוס מהמסקנה, כי הוא עשוי גם לפגוע בה. פגיעה כזו עשויה להתרחש כאשר הביטוי הוא גזעני, והוא גורר אחריו פגיעה ברגשות הציבור, איבה המביאה להפרת שלום הציבור וביוצא בהן פגיעות קשות, העשויות לנבוע מפרסום ביטוי גזעני. דמוקרטיה נאורה מבקשת להגן על עצמה מפני סרטן המבקש לחסלה. אכן, המשטר הדמוקרטי נכון להגן על חופש הביטוי, כל עוד חופש הביטוי מגן על הדמוקרטיה. אך מקום שחופש הביטוי הופך לקרדום לפגיעה בדמוקרטיה, אין כל צידוק שהדמוקרטיה תניח את צווארה לכורת..." (ע"ב 2/84, 3 הנ"ל, בעמ' 310, 315)(א.ברק סעיף 28)

3. " מוזר ובלתי יאומן כי חמישים שנה בלבד לאחר תום מלחמת העולם השנייה מתווכחים אצלנו על ההצדקה שבהטלת איסור על עמדות בעלות אופי גזעני. נראה כי אין זכות חשובה יותר משמירה על צלם אנוש וכבוד האדם , והרי בזכויות אלו פוגעות ההתבטאויות הגזעניות שנשמעות במקומותינו... הדה הומניזציה המילולית של בני עם או גזע מסוים , השוואתם לעכברים, טפילים ולחיות , היא שמכשירה את הלבבות לפגיעות פיזיות חריפות, כי אם בחיות וברמשים מדובר –הרי מן הסתם זכויותיהם הפקר ודמם מותר" (המשפטן מ. הנגבי,בתוך זכויות האדם והאזרח בישראל,כרך ב' ,האגודה לזכויות האזרח1991,עמ' 186-184)

4."העבר הלא רחוק מצביע על כך, כי לא אחת ניצלו תנועות אנטי דמוקרטיות את חופש הביטוי שהדמוקרטיה מעניקה, כדי להביא לכליונה של הדמוקרטיה" (א. ברק סעיף 21)

5." מי שכמוני גדל בין נוער גרמני וראה מקרוב את השחתתו השיטתית בשנים אלו לא ישכח את הלקח...לא פעם קרה בהיסטוריה של מדינות בעלות משטר דמוקרטי תקין, שקמו עליהן תנועות פשיסטיות וטוטליטאריות למיניהן המשתמשות בכל אותן זכויות של חופש הדיבור, העיתונות וההתאגדות שהמדינה מעניקה להן, כדי לנהל את פעילותן ההרסנית. מי שראה זאת בימי הרפובליקה של ויימאר לא ישכח את הלקח " (השופט א.ויתקון , הרהורים על חופש העיתונות, מצוטט במאמר מאת מ. הנגבי, בתוך זכויות האדם והאזרח בישראל,כרך ב' ,האגודה לזכויות האזרח1991,עמ' 186-184))

6. "...השימוש באמצעי החמור של פגיעה בחופש הביטוי חייב להתאים עצמו לגודל הסכנה, תוך התחשבות בסיכויי התרחשותה....לעניין זה יש להתחשב, כמובן, בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה...בעניין זה יש להתחשב במשקל המצטבר של ביטויי העבר. אכן ביטוי, אשר כשלעצמו אין בו ודאות קרובה של פגיעה ממשית בשלום הציבור, עשוי ליצור ודאות שכזו, על רקע ביטויים דומים בעבר, אשר במשך הזמן הגבירו את הסיכון.... הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה (א.ברק סעיף 33)

כהניזם ויהדות – הילכו שניהם ביחד ?

צפו בתוכנית "זהו זה " בדקות 5.10-7.58 . התוכנית באן . מהי האמירה בקטע ?

הנחייה : קראו את הקטע הבא ממאמרה של א. המרמן ,סמנו בו את טיעוניה העיקריים של הכותבת ובחרו משפט אחד שתירצו להתייחס אליו .

"משהות של שנים אחדות בגרמניה — לאו דווקא "גרמניה אחרת" — ממחקרים שקראתי, למדתי להכיר את הנאציזם בתוך ההקשר הפוליטי, החברתי והפסיכולוגי שלו; למדתי שמערכת ההשמדה לא הייתה אלא התוצאה האחרונה והקיצונית ביותר שלו; נוכחתי לדעת איזה חלק היה בצמיחתו, ובהתחזקותו ובהתבססותו לתפישות עולם, לדפוסי מחשבה והתנהגות של החברה הגרמנית, שלא צצו ב–1933 יש מאין, וגם לא נעלמו ב–1945....

פרימו לוי שהיה כלוא באושוויץ כתב את הדברים סמוך לזמן התרחשותם בספרו "הזהו אדם", שראה אור באיטלקית כבר ב–1947 (בעברית רק ב–1988, בתרגומו של יצחק גרטי, עם עובד): "בבני אדם רבים ואף בעמים שלמים, מצוי על סף ההכרה רגש שכל זר הוא צר ואויב. על פי רוב, אמונה זו חבויה היטב במעמקי הנפש, כדלקת זיהומית שלא התפשטה. מדי פעם היא מתגלה במעשים מקריים ולא עקביים ואיננה מקור לחשיבה שיטתית. אולם, כאשר 'האני מאמין' הסמוי נהפך למחשבה שיטתית, לעיקרון מרכזי של מערכת היקשים הגיונית — בקצה השרשרת מופיע מחנה הריכוז. הוא תולדה של תפיסת עולם אשר פותחה עד למסקנתה הסופית בעקביות מוחלטת... כל בני אנוש חייבים לראות בהיסטוריה של מחנות הריכוז אות אזהרה לסכנה האורבת באופק".....

ב–2004 ערכתי ספר תיעודי מסוג שונה: מבחר מיומניו של ויקטור קלמפרר, יהודי גרמני מומר שתיעד יומיום את חייו בגרמניה במשך 12 שנותיה של הדיקטטורה הנאצית" ,יומנים 1933–1945 "(תירגמה טלי קונס, עם עובד). קלמפרר היה פטריוט גרמני מן השורה, שלא ביקש לו אלא קריירה אקדמאית וחיים בורגניים נוחים. עלייתו של היטלר לשלטון שיבשה את תוכניותיו ובסוף הוא ניצל כמעט בנס מן המשלוח האחרון שיצא מעירו, דרזדן, אל מחנה השמדה.

הוא היה כותב יומנים אובססיבי, מסוג היומנים שלא נועדים לפרסום בדרך כלל. אבל בזכות הרגישות שניחן בה כלפי עצמו ודקות ההבחנה כלפי סביבתו הוא הניח אחריו, במובן העמוק ביותר של המלים, את התיעוד המדויק ביותר של תולדות הפרק הנאצי, לא במחנות כי אם בחברה האזרחית הגרמנית המודרנית, התרבותית, ה"נורמטיבית", שהוא היה ונשאר בשר מבשרה ובשום אופן לא רצה להיות מוקע ממנה.

כמה ייחלתי שהספר ישפיע על השיח הציבורי בישראל, שהולך ומתעוות כבל שהשנים חולפות. כי מרוב התמקדות כמעט אוטומטית של השיח הזה בזוועות של מחנות ההשמדה — כמעט התרפקות עליהן בטקסים ובמסעות של בני הנוער למחנות — נשכחת מלב המציאות היומיומית של מיליוני בני אדם שלא היו פושעים נאציים ורק הוסיפו לחיות את חייהם כרגיל כבל שיכלו. נשכח, שבלעדי המיליונים האלה, והבחירה שלהם בהסתגלות ובהשלמה הדרגתית ואף בשיתוף פעולה סביל ופעיל — כדי שיוכלו להוסיף לחיות את חייהם כרגיל — בלעדי כל אלה לא היה המשטר הנאצי יכול לקום ואחר כך להתקיים 12 שנה ולחולל את זוועותיו. ואת הלקח הזה, החשוב מכל — בוודאי היום כעבור כמעט 80 שנה — מתעדים היומנים של קלמפרר. וכך גם הם מזהירים: שום חברה אינה מחוסנת מפני הידרדרות אל התהום הזאת.

בדיוק בגלל זה לא היה לה לתקוותי התמימה שום סיכוי להתממש. בשיח הציבורי במדינת ישראל אין מקום להתמודדות עם הלקח הזה של מה שקרוי "השואה"....

ובאמת לא קל היה לצְפות אז, ב–1988 — השנה שבה בית המשפט העליון בירושלים פסל את המפלגה של מאיר כהנא מלהשתתף בבחירות — שתלמידיו של כהנא והמפלגות הלאומניות הגזעניות שהם הקימו, הפשיסטיות לפי כל קנה מידה, יהיו יום אחד בישראל מועמדים לגיטימיים לזכות בבחירות במאות אלפי קולות ולהצטרף לא רק לכנסת כי אם גם לממשלה. מי היה יכול לצְפות שהלאומנות והגזענות יכו שורשים עמוקים כל כך במדינה שרבים ממייסדיה היו בני הקהילות שהוכחדו בעקבות עלייתה לשלטון של מפלגה לאומנית וגזענית בגרמניה? "

קטעים מתוך מאמרה של אילנה המרמן (הארץ 2/9/22)

קווים אדומים

הנחיות עזר למורה

חלק ראשון -האידיאולוגיה הבהניסטית

עמ' 2- המצע של כהנא

א.המורה אומר לתלמידים.ות שהוא עומד להקריא בפניהם מצע של מפלגה ומבקש מהם לזהות מי המפלגה

ב.המורה קורא את הצעת כהנא אך בכל מקום שבו מופיעה המילים " לא יהודים " הוא מחליף במילה יהודים ובכל מקום שכתוב יהודים הוא מחליף ללא יהודים. (רצוי שהמורה יכין את ההקראה ע"י סימון בדף מראש וניתן בשלב זה לדלג על סעיף ה')

ג. המורה מבקש מהתלמידים לזהות את המפלגה . סביר להניח שיהיו תשובות שזאת האידיאולוגיה הנאצית.

ד. המורה מחלק לתלמידים את דף ההשוואה (עמ'2) שבו ההשוואה (שערך בעבר חבר הכנסת מהליכוד מיקי איתן) בין מצע המפלגה הנאצית לבין מצע המפלגה של כהנא.

המורה חושף בפני התלמידים שקרא את המצע של כהנא רק בהחלפה של המלה לא יהודים ביהודים ומתחיל לקרא במקביל את הסעיפים כשהוא מתחיל במאפיין 1 של האידיאולוגיה הנאצית ובמקביל עובר למאפיין 1 של האידיאולוגיה של כהנא וכן הלאה .

המורה שואל את התלמידים.ות :

מה הרגשתם.ן לאחר קריאת ההשוואה ? מה מאפיין את סעיפי המצע ?

עמ' 3 -מה הם הרעיונות הנוספים באידיאולוגיה של כהנא ? (עמ' 3)- לפי ההנחיות בעמוד

בניספח 1 -תאור השתלשלות הענינים בהקשר של עליית כהנא ומפלגת כך

חלק שני -האם יש מקום היום לדמוקרטיה מתגוננת לנוכח עליית קולות כהניסטיים ?

המורה יכול ליבחור איזו שאלה הוא מציב : צימצום הבמה התיקשורתית לבן גביר /הגבלה מלהשתתף בבחירות/הזמנת בן גביר להרצות בבית ספר.

(ניתן כפתיח ליצפות בתיאור ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך והעמדות השונות כפי שהם מוצגים בקישור מ"באן חדשות" .אם המורה בוחר ליפתוח בקטע יש מקום להתיחסות למשמעות הקריאות של "שישרף לכם הכפר" והבהרת הקווים אדומים הערכיים והחוקייםלקריאות אלו)

עמ' 4-5 - מענה על השאלה הנ"ל על סמך בחינת עמדותיו של בן גביר ומפלגתו

בשלב הראשון : קריאת הכותרות וצפייה בקישורים על מנת להכיר את עמדותיהם של בן גביר ומפלגתו

בשלב השני -הצבת השאלה הנ"ל ודיון כיתתי .

דיון הכיתתי יכול להיות באחת מדרכי ההוראה הבאות :

1. על סמך בחינת העמדות בעמ' 4-5 (בנספח 3 טבלת עזר למורה שבה תימצות טיעוני העמדות השונות)

2. עמ' 6-7 – דיון על סמך בחינת העמדות השונות של השופטים בבג"ץ כהנא נגד רשות השידור.

המורה יכול לקרא את הציטוטים עם התלמידים או להוביל את השיעור בעבודה בקבוצות או לתכנן debate על סמך לימוד ציטוטי השופטים. לאחר מכן ניתן : לעשות הצבעה כיתתית ב- ' google forms ,לישאול את התלמידים מה לדעתם היתה הפסיקה בבג"ץ כהנא נגד רשות השידור ומה דעתם לגבי הפסיקה מנקודת מבט של ההווה והאם לדעתם היא מתאימה לרוח ההווה

(בנספח 2 יופיעו גם הטיעונים המשפטיים והחוקיים והפסיקה שניתן להוסיף בעיקר לתלמידי אזרחות)

חלק שלישי -עמ' 8 -יהדות וכהניזם-הילכו שניהם יחדיו? צפייה בקטע מ"זהו זה" ומענה על השאלה שבעמ' 8

עמ' 8-קריאת הטקסט מתוך המאמר של אילנה המרמן . לבחירת המורה אם לקרא יחד עם התלמידים או שהקטע יהווה מקור למורה

סיכום

המורה יבחר את דרך הסיכום המתאימה לביתתו.

ניתן לחשוב על הנעה לאקטיביזם אזרחי לתלמידים שהנושא חשוב להם. לדג':

-למי שמדריכים בתנועות נוער : פיתוח חומרי הדרכה בנושא לחניכים

-עיצוב כרזות

-ארגון עצומות לרשות השידור, לשרת החינוך ועוד בהתבסס על הנלמד

-הפצת מידע ברשתות החברתיות ועוד...

ועוד...

נספח 1- נקודות ציון בדרכם של מאיר כהנא ורשימת כך

1984

-לקראת הבחירות לכנסת האחת עשרה ניהל מסע בחירות אגרסיבי שבו חזר על הסיסמה "תנו לי את הכח - אני אטפל בהם". תנועת כך חרתה על דגלה את רעיון הגירוש בכוח של ערביי ישראל ודגלה במדינת הלכה - ניהול המדינה על פי חוקי ההלכה והמשפט העברי.
-הוועד המנהל של רשות השידור נותן הנחיה לא לתת במה לכהנא ולרעיונותיו ולשדר רק ידיעות בעלות ערך חדשותי מובהר.
-כהנא עתר לבג"ץ כנגד רשות השידור והבג"ץ קיבל את עתירתו
-במהלך מסע הבחירות נפסלה רשימת כך על ידי "ועדת הבחירות המרכזית מן הטעם כי רשימה זו דוגלת בעקרונות גזעניים ואנטי-דמוקרטיים, העומדים בסתירה להצהרת העצמאות של מדינת ישראל.
-המפלגה ערערה על הפסילה ובית המשפט העליון קיבל את העתירה בעיקר עקב העובדה שבחוק יסוד הכנסת אין התייחסות המאפשרת הגבלה של הזכות להיבחר.
-החלטה זו הביאה לכניסתו של כהנא לכנסת כחבר יחיד מטעם סיעתו.

1985

-בסקר "מודיעין אזרחי" שהתפרסם במעריב כשנה לאחר בחירתו, זכה כהנא ל-11 מנדטים(28.8.85)
-רבים מחברי הכנסת ראו בכהנא מוקצה מחמת מיאוס ונהגו לצאת מהמליאה בזמן נאומיו
-הכנסת, כמוסד מצרה את צעדיו של כהנא:
א.תוקן חוק העונשין וקבע את ההסתה לגזענות כעבירה פלילית, בסעיף 144ב לחוק העונשין, עבירה הנושאת עמה עונש של עד חמש שנות מאסר.
ב. תיקון חוקתי - סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת, שקבע כי רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לפי העניין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:
-שלילת קיומה של המדינה כמדינת העם היהודי.
-שלילת האופי הדמוקרטי של המדינה.
-הסתה לגזענות.
תיקון זה מבטא את היותה של הדמוקרטיה הישראלית מבחינה חוקתית דמוקרטיה מתגוננת

1988

-לקראת הבחירות לכנסת ה-12 נפסלת רשימת כך ע"י ועדת הבחירות המרכזית
-הרשימה מערערת לבג"ץ
-בג"ץ דוחה את העתירה ומאשר את הפסילה על בסיס סעיף 7.א לחוק יסוד הכנסת שאותו חוקקה הכנסת

1994

הטבח במערת המכפלה אותו ביצע ברוך גולדשטיין -רופא תושב קריית ארבע רצח 29 מתפללים מוסלמים ופצע כ-125 מדינת ישראל הבריזה על תנועת כך כארגון טרור.

נספח 2- הטיעונים החוקתיים, חוקיים ומשפטיים עליהם מתבססות העמדות השונות
במסגרת הכחולה טיעונים חוקיים נגד הגבלת חופש הביטוי ,במסגרת הכתומה טיעונים בעד הגבלת חופש הביטויובמסגרת האדומה -הפסיקה

1.חוק רשות השידור קובע בין השאר בסעיף 4
"הרשות תבטיח כי בשידורים יינתן מקום לביטוי מתאים של השקפות ודעות שונות הרווחות בציבור ותשודר אינפורמציה מהימנה".
2.בג"ץ קול העם" (1953)
"מהו הקשר הסיבתי הנדרש בין פרסום ביטוי לבין הפגיעה הממשית בסדר הציבורי, שיש בה כדי להצדיק הגבלתו של חופש הביטוי? אכן, גם שאלה זו אינה חדשה עמנו. היא התעוררה במלוא חריפותה בבג"צ "קול העם" בשנת 1953. מאז אותו ציון דרך מקובלת אצלנו ההלכה שנקבעה בו, לפיה חופש הביטוי מוגבל במדינתנו, מקום שקיימת ודאות קרובה, כי בעקבות הביטוי יבואו מעשים שיפגעו באופן ממשי בסדר החברתי או בשלום הציבור או באושיות הדמוקרטיה. תפיסה זו בדבר גבולות ההגנה על חופש הביטוי בהתקיים ודאות קרובה של פגיעה ממשית בסדר החברתי עוברת כחוט השני בפסיקתו של בית-משפט זה. תחילת הדברים, כאמור, בפסק-דינו של השופט אגרנט, בבג"צ "קול העם" :
"...רק כאשר הפרסום יצא מגדר של ביאור רעיון גרידא ולבש צורה של הטפה, היוצרת, בשים לב למסיבות, לפחות אפשרות קרובה של עשיית מעשים המסכנים את שלום הציבור, יהיה מקום להתערבות השלטונות לשם דיכוי הפרסום או מניעת הישנותו בעתיד". ומאז נוהג בית-משפט זה על פי אמת-מידה עקרונית זו בכל המצבים שבהם חופש הביטוי מתנגש בעיקרון של שלום שהציבור או של הסדר הציבורי או של אושיות הדמוקרטיה. (השופט א. ברק סעיף 30)

1.מגילת העצמאות
חפשו את הציטוטים ממגילת העצמאות לגבי החזון הערכי של מדינת ישראל שעמדותיו של כהנא סותרות את תוכנם.
2.חוק רשות השידור קובע שאחד מתפקידיה של רשות השידור הוא לקדם את מטרות החינוך הממלכתי כמתואר בחוק החינוך הממלכתי, תשי"ג-1953
מטרות ה חינוך הממלכתי, שאליו מפנה סעיף 3 (1) (ז) לחוק רשות השידור מוגדרות בסעיף 2 לחוק חינוך ממלכתי, כדלקמן:"מטרת החינוך הממלכתי היא להשתית את החינוך במדינה על ערכי תרבות ישראל והישגי המדע, על אהבת המולדת למדינה ולעם ישראל, על אימון בעבודה חקלאית ובמלאכה, על הכשרה חלוצית, ועל שאיפה לחברה בנויה על חירות, שוויון, סובלנות, עזרה הדדית ואהבת הבריות".
3. חוק העונשין (תיקון מס' 20) תשמ"ו-1986
144א. בסימן זה— "גזענות" - רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני
144ב. (א) המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, דינו - מאסר חמש שנים.
(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם הפרסום הביא לגזענות או לא ואם היה בו אמת או לא.

פסיקת בית המשפט בבג"ץ כהנא נגד רשות השידור
"התוצאה היא, כי אנו עושים את הצו-על-תנאי למוחלט, במובן זה שהחלטתה של רשות השידור באשר לשידור עמדות העותרים והשקפותיהם בעניינים שאין להם ערך חדשותי מובהק מתבטלת בזה. על רשות השידור לחזור ולדון בדבר, תוך קביעתם של כללים אופרטיביים במסגרת אמת המידה הכללית, לפיה יש לשדר את דעות העותרים והשקפותיהם כמו דעות והשקפות פוליטיות של מפלגות וסיעות אחרות, על בסיס של שוויון, אלא אם כן רשות השידור סבורה, בכל מקרה קונקרטי, כי השידור יוצר ודאות קרובה של פגיעה ממשית בסדר הציבורי, כלומר, במבנה הדמוקרטי, בביטחון הציבור ובקיומו וברגשות של הציבור או של חלקים ממנו. " (ברק סעיף 47)

נספח 3- תמצות הטיעונים בעד ונגד הגבלת חופש הביטוי של עמדות גזעניות ואנטי דמוקרטיות

ערכים ועקרונות	חופש הביטוי 1.הדרך הנכונה להגיע לאמת תוך התמודדות עם השקר לא ע"י השתקתו אלא בהסברה ובחינוך-דמוקרטיה מתמודדת 2.מבחנו של חופש הביטוי הוא בחופש לבטא דעות שלא מקובלות 3.תנאי בסיסי לדמוקרטיה : היחשפות לעמדות שונות כתנאי להכרעות מושכלות וליכולת להחליף את השלטון 4.תורם ליציבות החברתית שכן קיטור הלחצים החברתיים מוצא מוצא בערוץ הביטוי ולא בערוצים אלימים 5.מאפשר מודעות חברתית לסכנות שמונכחות עקב חופש הביטוי ובהתאם לכך התמודדות עם סכנות אלו 6.החשש מכוחו של השלטון לפגוע בחופש הביטוי משיקולים פוליטיים 7.הבחנה בין אי תמיכה בתוכן הביטוי לבין תמיכה בחופש הביטוי שלו	1.ביטויים גזעניים פוגעים בערכים מהותיים של הדמוקרטיה : בכבוד האדם וברגשותיו בזכות לשיוויון בעיקרון הסובלנות בזכויות המיעוט 2.הדה הומאניזציה המילולית עלולה עלולה בסבירות גבוהה להיתרגם לאלימות 3.הסתה גזענית עלולה לפגוע ביציבות החברתית שמתערערת עקב ליבוי השנאה 4.ההיסטוריה והמציאות הפוליטית בהווה אינן מוכיחות, שבתחרות החופשית בין רעיונות, הגזענות יוצאת כשידה על התחתונה 5.ההיסטוריה הוכיחה כי חופש הביטוי הבלתי מוגבל משמש את התנועות הגזעניות להרוס את הדמוקרטיה 6. הגזענות בקרב העם היהודי פוגעת בציווי הנגזר מההיסטוריה היהודית של "לעולם לא עוד" במובנו האוניברסלי ושל אותם ערכים בתרבות היהודית שסותרים גזענות
יסודות חוקתיים, חוקים ופסיקת בג"ץ	חוק רשות השידור פסק דין "קול העם"	מגילת העצמאות חוק רשות השידור תיקון 20 לחוק העונשין בדבר איסור על ביטויים המסיתים לגזענות
האיזון	ציטוט מהפסיקה : " הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך בטרם עושים	ציטוט מהפסיקה : " הנה כי כן, גפרור עשוי להצית להבה. בנסיבות אלה, יש מקום למנוע הדלקתו. אך

	כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)	בטרם עושים כן, יש לבחון, אם אמנם יבש העץ, וכל גפרור ידליקנו, או שמא יש בו בעץ זה כוחות מספיקים לעמוד כנגד התבערה." (א.ברק סעיף 33)

נספח 4-קישורים למאמרים בעקבות ביקורו של בן גביר בבי"ס בליך

איתי רום , בן גביר כהזדמנות חינוכית

דן שגיב ,איתמר בן גביר לא בבית ספרנו

עודה בשאראת , כולם שווים בפני מנהלת בליך, גם המוכה והמכה

רם כהן מאמר בפייסבוק

שושן מנולה , בריאלי החליטו: פוליטיקאים לא יוזמנו לשיחות עם תלמידים

ניר גונטאז', על הקו עם הילה רומש את מחייבת את התלמידים בבליך לפגוש את בן גביר? "זה חלק מפעילות בית הספר"